

Гладченко Алла Миколаївна,
доцент Національної академії
Служби безпеки України, кандидат
філологічних наук,

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ В ЧЕСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

Досвід сьогодення свідчить, що знання іноземних мов є передумовою успішного здійснення професійної діяльності, невід'ємною частиною професійного життя, тому вивчення іноземних мов у вищій школі має бути забезпечене на належному рівні. Студенти повинні опанувати принаймні одну іноземну мову, у більшості випадків це, звичайно, англійська.

Адже якщо студент опановує іноземну мову, перед ним відкривається багато нових джерел інформації. Наприклад, англійською мовою в Інтернеті можна знайти широкий спектр сучасних знань, до яких людині без знання мови було б важко отримати доступ. Крім того, якщо молода людина знає іноземну мову, вона може потрапити на навчання за кордоном, і таким чином отримати багато знань, друзів і, перш за все, цінний життєвий досвід в іншомовному середовищі. Варто зазначити, що на жаль, студенти не кожного вищого навчального закладу України мають можливість отримати досвід міжнародного стажування.

Натомість здобувачі вищої освіти в Чеській Республіці без жодних перешкод можуть подати документи на навчання за кордоном, в тому числі з метою удосконалення іншомовних компетентностей. І хоча підтримка викладання іноземної мови в середній професійній та вищій освіті є одним із пріоритетів сучасної мовної освіти в Чехії, варто зазначити, що проблеми з викладанням іноземної мови все ж трапляються, як, наприклад, вузькопрофільна іншомовна освіта, тобто знання мови тільки в тій сфері, в якій буде працювати майбутній фахівець. Йдеться про випадки, коли майбутні лікарі отримують загальне уявлення про назви органів тіла, аграрії можуть називати рослини, а студенти факультетів інформаційних технологій можуть називати комп'ютерні компоненти. Якщо при цьому ще й недостатньо практикується неакадемічна комунікація – студенти вимушені додатково навчатися в мовних школах в приватному порядку.

Однією з причин такої ситуації може бути недостатня кваліфікація викладачів іноземної мови та викладачів фахових предметів для викладання професійної іноземної мови, брак навчальних матеріалів. Викладачі професійної підготовки та фахових предметів у багатьох випадках лінгвістично та методично не підготовлені для викладання професійної іноземної мови. З іншого боку, викладачі іноземних мов не мають знань у вузькоспеціальних галузях та не у повному обсязі володіють відповідною термінологією. З цього випливає, що необхідно підтримувати викладання іноземних мов для викладачів фахових предметів та іноземних мов у рамках

підвищення кваліфікації педагогічних працівників та надавати їм методичну підтримку [1].

Адже зараз роботодавці запрошують на роботу в першу чергу випускників, які володіють достатнім мовним рівнем. Чеські компанії у низці галузей вимагають від своїх працівників знання однієї, а інколи і кількох іноземних мов. У галузі інженерії, наприклад, найчастіше затребуваною є англійська мова (потрібна 87% компаній) або німецька (63% компаній), а приблизно третина компаній (станом на 2017 рік) вимагала знання російської.

В рамковій освітній програмі зазначається, що випускникам чеських вищих навчальних закладів необхідно оволодіти основами фахової іноземної мови за спеціальністю. Звісно, їх компетенції, набуті при вивченні загального курсу іноземної мови, впливають і на використання професійної іноземної мови. Отже, рівень підготовки випускників є пропорційним їхнім мовним навичкам. [2].

Надзвичайно актуальним в сучасному світі є викладання іноземних мов для майбутніх фахівців сектору безпеки. Адже здійснення аналізу поточних загроз безпеці країн та ризиків (організована злочинність, тероризм, гібридна війна, розповсюдження зброї масового знищення, кіберзахист тощо), вирішення актуальних питань, пов'язаних з веденням спільної політики безпеки та оборони демократичних країн, – все це в умовах сьогодення досягається, насамперед, на засадах міжнародної співпраці.

З цією метою викладачі вищих навчальних закладів і в Україні, і в Чеській Республіці, використовують передовий міжнародний досвід наукової роботи, а також співпраці з різними правоохоронними структурами та некомерційними організаціями.

Так, наприклад, викладання іноземних мов в Поліцейській академії Чеської Республіки (далі – ПА ЧР) здійснюється за програмами бакалаврату, магістратури, та докторантури в очній та комбінованій формі з акцентом на спілкування в професійних ситуаціях та професійну термінологію: безпека та право; діяльність поліції; кримінологія; державне управління.

За програмою навчання бакалаврів денної форми кафедра іноземних мов ПА ЧР в межах своїх можливостей додатково пропонує курси вивчення іноземних мов. Мінімальна кількість студентів у групі 6 осіб, максимальна – 24.

Кафедра проводить атестацію іншомовної комунікативної компетентності студентів у формі заліків та іспитів; працює над створенням мультимедійних матеріалів, словників та навчальних матеріалів.

Кафедра забезпечує викладання обов'язкової навчальної дисципліни «Перша іноземна мова (англійська, французька, німецька, російська)». Студенти бакалаврату денної форми навчання під час вступу обирають першу іноземну мову на підставі знань мови, які вони отримали в середній школі. Змінити мову можна лише у випадку повторного проходження курсу. Викладання іноземної мови здійснюється протягом чотирьох семестрів 2 години на тиждень.

При комбінованій формі навчання передбачено 6 навчальних годин (безпека та право) / 7 навчальних годин (діяльність поліції) у межах кожної сесії протягом чотирьох семестрів. Контроль здійснюється викладачем чи керівником курсу за результатами виконання конкретних завдань. 1-3 семестр закінчується заліком, 4 семестр закінчується іспитом.

Магістерською програмою передбачена обов'язкова навчальна дисципліна «Друга іноземна мова (англійська, французька, німецька, російська)». Студенти мають обрати мову, відмінну від тієї, яку вони вивчали за програмою бакалаврату. Вхідний рівень знань студента знаходиться на рівні A1 SERR (елементарний користувач).

При цьому студенти, які не вивчали англійську мову на бакалавраті та не завершили навчання іспитом, зобов'язані обрати англійську мову.

Також при виборі другої іноземної мови в магістратурі необхідно спиратися на поточні знання іноземної мови студента. Змінити мову (як і на бакалавраті) можна лише у випадку повторного проходження курсу. Навчальний курс спрямований на розвиток поточного рівня здобувача (передбачається, що це A1 SERR). Якщо студент планує обрати для вивчення мову, яку лише почне вивчати, у цьому випадку він має підготуватися до навчання самостійно, досягнувши необхідного рівня володіння мовою – A1 до початку курсу. На першому занятті рівень знань та вмінь перевіряється у формі тестування.

Викладання іноземної мови в магістратурі денної форми навчання здійснюється протягом трьох семестрів 2 години на тиждень. При комбінованій формі навчання передбачено 6 навчальних годин у межах кожної сесії протягом трьох семестрів.

Контроль навчання здійснюється викладачем чи керівником курсу за результатами виконання конкретних завдань. 1-2 семестр закінчується заліком, 3 семестр закінчується іспитом.

Підсумовуючи зазначимо, що метою мовної освіти в ПА ЧР є закріплення загальних знань іноземної мови та систематичний розвиток професійного спілкування. Акцентовано увагу на засвоєнні іншомовної професійної термінології та її застосуванні в усному та писемному мовленні. Опанування іноземної мови спрямовано на залучення студентів до комунікативної діяльності, у тому числі при роботі з фаховим текстом.

Таким чином, наприклад, випускник бакалавр та в подальшому магістр за програмою «Безпека та право» має завершити навчання в академії зі знанням двох іноземних мов. Однією з цих мов має бути англійська.

Іноземна мова (англійська, французька, німецька, російська) як навчальний предмет в докторантурі реалізується у формі індивідуальних консультацій, з шістьма і більше студентами, протягом трьох семестрів у формі семінарів. Вхідний рівень іншомовної компетентності докторанта повинен відповідати рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (SERR). Кожен семестр закінчується заліком. Протягом навчання докторант має виконати обов'язкові завдання. Велика увага приділяється

роботі з інформацією та вмінню писати якісні професійні тексти, що стане у нагоді у подальшому кар'єрному зростанні [3].

Список використаних джерел:

1. Jazyková vybavenost studentů a studentek vysokých škol [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://csvs.cz/wp-content/uploads/eurostudent_vii_jazykovedovednosti_2021.pdf
2. Tůmová J. Podpora výuky odborného cizího jazyka [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://clanky.rvp.cz/clanek/21543/podpora-vyuky-odborneho-ciziho-jazyka.html>
3. Všeobecné informace ke studiu jazyků [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.polac.cz/katedry/kj/vse_inf.pdf

Стрельбицька Лілія Миколаївна,

доктор юридичних наук, професор
заслужений працівник освіти України

Гринь Максим Дмитрович,

магістр права Навчально-наукового інституту
інформаційної безпеки та стратегічних
комунікацій Національної академії Служби
безпеки України

ПРОБЛЕМАТИКА ЛОКАЛІЗАЦІЇ ПРИ КОМУНІКАТИВНІЙ ВЗАЄМОДІЇ ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНОГО КЕРІВНИЦТВА ТА СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасна війна між Україною та росією визначила важливість інформації та комунікативної взаємодії в ході ведення воєнних дій у ХХІ столітті. Така важливість обумовлюється стрімким розвитком інформаційно-комунікативних технологій та зростанням можливостей їх використання у війні. Характерним елементом сучасної комунікації є її масштабність та всеохоплюваність, оскільки вона передбачає взаємодію не лише окремих елементів сил захисту і оборони країни, але і способи взаємодії з цивільним населенням, міжнародними партнерами, іноземними структурами, тощо. Тому, актуальним є дослідження способів ефективної локалізації при комунікативній взаємодії військово-політичного керівництва України та суспільства з метою недопущення застосування ворогом методів інформаційно-психологічного впливу.

Події сучасного етапу російсько-української війни широко висвітлюються в ЗМІ національного, іноземного та міжнародного рівня, тому локалізація інформації стає одним з найбільш важливих факторів формування єдиного інформаційного простору не лише всередині України, але і у комунікативній взаємодії з українськими партнерами. Натомість, за реальних умов, доволі часто виникають випадки неправильного трактування,